

Ka Nupepa

Ko Hawaii Pae Aina,

He Hoopuka mau la nei ma Honolulu

I KELA A ME KEIA POAONO.

UKU PEPA—He Elua Dala (\$2.00) no ka Makahiki, ma ke Kuikie; a he Hoopuka Dala no Eono Malama ma ka Hoopuka Mua.

UKU LUNA LAWÉ PEPA—E like me ka mea i maa muu.

KEENA HANA.—Aia maluna ae o ka Hale Lele. Manawa hana; mai ka hora 9 A. M. a biki i ka hora 4 P. M.

JOS. U. KAWAINUI,

Luna Hoopuka a Luna Hooponopono.

MAIKAI KA HOI KA PAPA!

—A M E —

Ka Laau o kou Hale !

NO HEA LA ?

KAI NO HOI NO KAHI O

WAILA MA !

Nana aku no hoi ia la

OHI KA IO o ka LAAU o MAKAWAO

i ka ua mea o ka nani o

Na Papa ! na Laau !!

—A M E —

Na PONO KUKULU HALE

O NA ANO NO A PAU,

Ma ke kihi o na

ALANUI PAPU me MOIWAHINE

—Honolulu—

MALAILA E LOAA AI E LIKE ME

KA MAKEMAKE

no ke

Kumukuai makepono loa

Papa, Papa, Papa,

Na Papa Huluhulu,

Na Papa Kepa,
Papa Hole Keokeo,
Papa Hole Ualaua.

NA LAAU, LAAU !

Na Kua,

Na Kaola,

Aaho,

Molina,

Peapea,

Pine Huluhulu,

Pine i kahia,

NA PAPA A ME NA LAAU ULAULA

Pili Ualaua,

Pili Keokeo,

Pani Puka,

Pani Puka Aniani,

Ipuka Aniani,

Puka Olepelope.

Pena o na ano a pau.

Hulu Pena mai ka liliu a ke nui.

Aila Pena

Aila Hoomaloo,

Waniti, Pate.

Na Lako o kela a me keia ano.

Na Ami Puka Hale,

Na Ami Puka Pa.

Aniani !

PEPA HALE ME NA LIHLIHI !

E LOAA NO MALAILA

Paakai Helu I o Kakaako, a me Puuloa.

No ko Dala Kuike, e loau no na mea a pau i hiaia ae la, no ke Kumukui Emi loa.

On na kaohoa a pau mai Hawaii a Niuhau, e loaa'ku aku ana ia lakou, e hooko koke ia no ia me ka lawa pono.

E kipa nui Itaila, i like i ka oiaio.

KO HAWAII PAE AINA.

Hukulua no ka Pomaikai a me i Holomua o ka Lahui Hawaii.

BUKE I.

HE MOOLELO

—NO NA—

KAI EKOLU.

—A ME KE—

Koa Opio Wiwo Ole !

ATAGANANA !

[Unohiia e kekahi peni manawalea no ka Hiwahiwa a ka Lahui Hawaii.]

MOKUNA VII.

HELU 12.

A O Aka hoj, na loa mua no iaia i kaua kahiko no i maa mau i ka lawelawe no Aka ne kaekahi manawa loihi, a ua maa ua kauwa nei ia Aka ma kana kuhikuhia ana me kona lima a me ka oni ana o kona onohi, me ka pane ole aki i ua kauwa nei i mea a i mea, aia walo no ma ke ani ana o kona lima a me ka awihi ana o kona maka e kamailio aki ai oia i kana kauwa, o Berimada ka inoa o ua kauwa nei ana. O ko Aka kulana, he hiekie kona mau biohiona, aole ona ake nui i ka launa ana me na lede, a he hoowahawa oia i ke kamailio i na mea pili Ataganana, na hoike mai la o Aramiki.

Ke manao nei au ua maa oe i na hoowahawa. Poo Aupuni a me na Keiki Alii, nolaila, aole paha oe i poina no kela hainaka au i lalau ai a haawi mai fa'u i kela mau la aki nei, no ia mea, ua ike oe i na kalauny ma na kihia u a hairnaka la, wahi a Aramiki.

Aole i haawi maoli i mai kela hainaka ja'n, aka, ua waiho ia iloko o ko'u rumi me ke kuhihewa, me ka manao o ka mea nana i lawe mai, o ka rumi ia o kekahi keiki malihini Beritania; no kuu ika ana i ua hainaka la iloko o kuu rumi, nolaila, ua lawe mai au ma ka manao i loa'a u a mea nona i ka hainaka, aka, aole nai i loa'a ika hui i ka wa i loa'e mai iua kauwa nei ana.

O ka Araniki kauw'hoi, he kanaka puipui, he kuli a he no kahunapule, e heluhelu pinepine ar i ka Baibala i na wa a pau, he ja lole eelele kona e komo mai a, mch he la tu piha ke 30 a oia ne a matahik, a he mikio ma ka la-welawe ana i na iea a i kona haku, he maha paa nai o.

Ma keia wah'e waiho iki kakou i ke kauw'lo am nua mau koa nei a me na kauwa a lakot a e aui iki ae kakou a nana i ke ano na mea e pili ana i ka home o Aka sene na hoa ona.

O ko Aka ah i noho ai, aia ma ka hokele Teruelia ona mau keena unku i hoomea'mai kai ia, a o na mea honani o loko'e mau mea kaua e kau ana ma ka paia he pahikaua nui i kinohi-nohi ia kekunu me na momi a me ke daimana, i ka wa o ka Moi Faraneis. 1 He ma daimana a me ka momi ke hoopuni a i ke kumu o ua pahikaua nei, he 2 pu panapana ka waiwai io, a he \$4,00. A o kekahi mea i hana akamai ia, ikii no kekahi Naita o ka wa o HenerII, ua hoopili ia iho ma ke kumu o pahikaua nei, e aahu ana na Naita ne kekahi kapa koa nani, a e kau ana lohilu hanohano, oia hoi ke Kea Henele, a o ka biohiona o ua kii nei, ua li ka mnaina me ka Aka, aka, he lauohilu hoi ko Aka, a o ka lauoho o uaii nei, ua o e ka hina. Aia maluna ekahepukaukau o ka rumi o ua o Akie wai pahu i like no ka nani o ka hinaia an me ko ka pahikaua, ua kindholi iame na momi a me ka daimana, a me kkii no o ua Naita la i hoopili malund o ka pahu, e like me ko kaahikaua, ple no hoi he hoohe-mahea o Aka i e ki o ua pahu nei, a i kegi la, ua hceike aki oiaia Pako-

HONOLULU, POAOO, JUNE 1, 1878.

MOLELO O KA AHAOLE-

LO O 1878.

[Koena mai kela pule mai.]

A OLELO HOOPOLI ME NA BILA.

Ihuhu mai o Kupau he olelo hoo-holo e kaha ana i ke komite hoeueu i na ha-na loko o ke aupuni i kohoa i kela kau Ahalo e hoike mai ika lakou hana. Vaia i ke komite kupono.

Heluhelu mai o Pilipo he olelo hoo-holo e koha ana i ke Kuhina Waiwai e kauohiku i ka Luna Date nui e hoike mai i kei ahuolelo i ka nui o na waiwai o Amerika komo mai me ke due oleia, a me na waiwai ohi o ka Beritania i komo mai me ka auha i ke due, mai ka hoomaka ana mai ke Kuikahi a hiki i keia wa. Hoo-holo

Heluhelu mai o Hanuna he olelo hoo-holo kauha ana i na Komisina o na aina lei ala pau, a me ka nui o na loa no na makaki elua i hala ae nei, a me na mea e pilina i ka lakou hana. Hoo-holo.

Waiwai mai ke Kuhina Kalaiaina i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Ihuhu mai o Mahoe he olelo hoo-holo, kauha ana i ka Peresidena e a mai i na Hoa o ka Hale, aole lakou e namuna-mi ka wa e kamailio ai kekahi imua o ka Hale. Hoo-holo.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana i na pepe, me na olelo akele a me na mea a pili ana i ka Hotel Hawaii.

Heluhelu aluaia ka bila e hoololi ana

MAI KA AINA MALIHINI MAI.
West Butler, Sulter Co. Cal.,
Mei 6, 1878.

HON. J. U. KAWAINUI;
Luna Hoopuka o ka Nupepa "Ko Hawaii Pae Aina."

Aloha nui oe a me ka lehulehu a pau
kouka ana i ka ho o ka Pepa.

Ano no u i lobe mai nei ia W D Pan-
ani, ua hoopuka oe i pepa ponoia nau. Ao-
he i kanamai kuu hauoli no ia mea, e ike
ia kau hookanaka. Ua kamaaina ko'u
inoia i e i ku i wa e noho malamamoku
ana no ke "Kuokoa." Ke hooili aku nei
au i ka uku o ka pepa, ha \$1 75 no ka ha-
pa hope o ka makahiki, aka hoi, ina e hiki
aku ana keia leta mamma o ka hiki ana
mai o ka hapa hope o ne makahiki, e hoo-
ili mai no oe, e ahi mai i kahi manao i
maopopo ai.

Eia hou; ina he helu I koe a hiki iloko
o Mei nei i hiki i ke hoolawaia na helu
he 52, e hooili mai a pau, alalai hooua-
pau aukou ka uku o ka makahiki holookoa.

Aloha oe e ke Pailata o kuu aina hanau
o Hawaii. J A KAPAHUKA.

[Ke hoike akiu nei makon i ka loaa ana
mai o na poo leta nona ka waiwai io he
\$175; me ka hui pu aukou, ke hooua aukou
nei makou i ka nupepa, mai keia helu aukou,
e ukou hou mai. L H.]

NA MAHALO KIEKIE I "KO HAWAII
PAE AINA."

J. U. KAWAINUI, Esq.—

Aloha oe:—E ae mai ia'u e komo pu
aku mea no hoa lawe pepa, a pau o kaua, i
ka hoomaikai ana i ka Hiwihiwa Uli Opio
a ka Lahui Hawaii. Ua kali au i ka ho-
omaikai ana nou no na la loihi, me ka ma-
nau e hakilo i nea ke o kau mai lawelawewa-
ana, eia nae, aole iko i ka manao palane-
lo. Na ka Lani e kiai ia oe e me na ho-
kele pololei ana i hiki i kou lanakila ana
maluna o kou kuhau mokomoko e hiki ole
ai i kekahi mai enemi ke kulai ia oe mai
kou mau kapuai ae. Me ka mahalo.

D. CROWNINGBURG.

Makawao, Bay View, Mei 13, 1878.

HON. J. U. KAWAINUI,

Aloha o you:—Ua hiki mai au ma Laie
nei, a ua ike me ka hapa o ka obana.

O ka mea hou a ko'u naau i hanoulu nei
ai, oia hoi, ua halawai at ma na hoahananu
Moremona a me kahi poe e ae ma ke ka-
kahiki Sabati aki nei, a ua ike, he mau-
nupepa "Ko Hawaii Pae Aina" wale no
ma na lima o ka lehulehu o keia wahi.

O ka nupepa "Kuokoa" aia la the mahe-
ma keia apana. Ua ninanuan mai lakou
nei ia'u ne kuhana o na nupepa, a ua
hahai akiu an e like me ka hiki. Nisi loa
ko lakou nei olioli me ka puana ana ae o
kahi poe, o ka A D 1879 e ike maopopoia
ana no ke kuhana o ka nupepa "Kuokoa,"
i ka AD 1880.—A. L. WEDDINGSON.

Laie-wai, Mei 20, 1878.

I A A. KALAU.

E Ko Hawaii Pae Aina; Aloha oe:

Ua ike au ma kou papa konane o na
Mu Hou Kuloko i ka mu hou kiekiae a ka
makamaki o Kau, "he 10 tonia o i ka
eka hookahi" ma ke kopaa o na o Kau.
Hauoli piha, a owan kahi e mahiko ma
Kau. ina he oiaio ia muu huahelu.

Ea! Oiai ko ke ao nei e manao ole
ana i ka oiaio oia mau huahelu, a me a'u
pu hoi kekahi; nolaia au e ninau aki nei
i ka makamaki i keia mau ninau, i loa-
hoi ka io maoli o ka oiaio o kela "10 tonia
kopaa i ka eka hookahi" ma Kau.

E ouluo oe e ka makamaki e hui mai
me ke ake, chia la na kalarifa (clarifi-
fers) nona na galani 500 i loau na ka
waiko i ka wili ia ana o kela mau eka
ko eha o Naalehu? A chia dege ka paapu
(density) o ka waiko ma ke ana-waiko
(sacharometer)?

E ahonu no hoi oe e koi aki i ka loko-
mai kai o ke publiko nui a me ka ona oia
wiliko, e kai mai i ka lana mau inoa, no
ka hoioia ana mai i ka oiaio oia mau
huahelu, i hiki ai hoi ia'u a me ko ke a
holokoa nei ke manao iku i ka hoi, e
ana "he 10 tonia o ka eka hookahi" ma ke
kopaa o na o Kau; a me ka oiaio pu
oia mau huahelu a e hoike mai ai no ka
ini aki o ka poe ike mea helu io i ka nui
o na tonia kopaa i ka eka ma na ninau
maluna ae. Owau no me ka haaha.

Jos. E. HART.
Ulupalakau, Mei 23, 1878.

Imua e na Hoa Kinai Ahi, i nui ke
Aho a Lanakila!

Aloha Oukou.—O ka Poakahi mua o
Iune, alalai kakou e kohu ai i na Luna
Nui o ka kaukou Oihana Kamahao.

Eia na inoa i waiho ia mai a i hooholo
lokahi ia:

Geo Lucas.....Luna Nui.
J. Nott.....Kokua Mua.

S B Dole.....Kokua Alua

O keia inoia i wai pakikoia i i hooho
loia, a o ka Papa inoa o iho o ka pono
e loia i ka holomua i ka kakou oihana.

Aia mawena o lakoou ka makau ole i
ka ula wela o ke abhi, ko kakou enemi, aia
malaila ke akamai ma na mea pili i na
kaawai, aia malaila ka oj, ke kiekie o la-
kou a pau, oia ka manau ma ka noonoo
ana a me ke kuhikui ana i ka mea pono
e hana ia i. O Hawaii Ponoia ia, o ka io
a me ke koko o ka aina. A owan ka
Hawaii oiaio e kapae ana i ke kohi i ka
paa inoa e hapai ia i o Hawaii iluna? Aole
hookahi. Ua hiki mai ka manawa no Hawaii,
a e lanakila ana oia maluna o na
hookui i mai a mea paomion ana a pau.
E lokahi, a e paa o Hawaii no kakou Ha-
waii. Ko ouku hoa hoomanawanu.

KAHIKI KELEKONA.

Honolulu, Mar. 22, 1878.

KA NUPEPA

"KO HAWAII PAE AINA."

JOS. U. KAWAINUI,
Luna Hoopuka a me Hooponopono.

B. W. KAWAINUI,
Kukua Luna Hooponopono.

Paiia i kela a me keia pule 3,400 Kope

HONOLULU, POAONO, JUNE 1, 1878.

Ua hoi mai i ke abiahia Poakahi
aku nei ke Komite makai i na mai
lepera o Kalanapapa, a e ikeia ana ka la-
kou huakai ma ka lakou hoike ponoi o
puka mai.

UA HOIKE AKEA ae o Mr. C H Dick-
ey (Kale Kika), ka Peresidena o ka
Ahahui Hoomee Waee olelo o Mani, ua
hiki wale no ke hoomeea i ona waee
moe moana mai Hawaii mai a hiki i
Oahu no ka lilo mai ka \$900 a hiki i ka
\$1,000 o ka mile hookahi no ka waea.
O kona manao he 67 mile ka loa o na
kai ekolu mai Hawaii a Oahu, koe na
mile o ka aina; a ina e hoopakeo aki i
13 mile ka lohi o ka waee no na ali a
mea na apanuu o ka moana, alalai he
80 mile paha ka loa o ka waee e pono
ai, no loko o ke kai. He hana nui keia,
a he mea hou hoi no Hawaii nei, ina e
paa io ana, a makou e kanalua ole nei,
he manawa e hiki mai ana, e ko io ai.
He \$80,000 wale ae la no, lawa loa na
lilo mile waee moe moana. Ina e pa-
elima tausani ae ko kakou poe waiwai,
he 16 no lakou lava.

HE AU KEIA o ka puni dala a me ke
kolole. Ke puapua mai nei keia
mea maileko mai o na kulana o keia ola
ana, a ke hoikeike oka mai nei imua o
ka lehulehu. Ke mumula nei keia
mea iloko o na hale kukakua no ka po-
no o ka lahu. Ke ikei nei iloko o na
Aha Kiekie loa o ka hoopololei, a ke
pu-a mai nei iloko o na awai hai ola, ke
hapala nei i na hale kau kanawai, ke
lele okoa mai nei imua o na wahi ake,
ke puka mai nei iloko o na papa pai, a ke
hoonakutukulu aenei iloko o na waihona-
dala a me na launa kalepa ana o na
aina a pau malalo ibo o ka la. Ua kolo-
mu pu na anaina maemae o ka noho ki-
no ana, a ke huihanu pu nei na kulana
oihana apupuni maia kio hookahi o ka
lepo. Ke nobo alii nei ke kalohue ma na
wahi kiekie a pau, no ka mea, he kololo
na kanaka. Ua hangle mai malalo o
poodolana o ka pepele o na olelo
ike a me na hooiaio o na kolobeh maka
hilahila ole. Ua maopopo ka olelo a ka
hebe nui, o ka puni dala ka mole o ka
hebe. He man hua olelo pokole loa
keia, aka, ua hoopoliulia nae na ike
elima o ke kanaka kiekie a me ka wai-
wai, a haluku pu me na poe palolo o na
waha ia hai mai na awai mai. Ei ka
kakou ma keia oioina, a e hoopolei i ka
kakou ma hui hana.

Ke pahola mai nei na lono, a me he
mea la, he oiaio paha, eia na agena o ke
aupuni o Rusia ke nea nei i na mokuli
aho loa, me ka manao ekuai mai
ia lakou a lilo i man moku kokua mai i
na aumakou kana Rukini i ka wa e kula-
kala si ke kuhau mawaena o Enelani a
me Rusia. O ka manao ma keia hana
ana, o ka paluku a hana ino loa i na moku
kalepa o Enelani e loka akele ana ia
lakou ma nai ake. I ka wa mamua
o ke kulkala ake o ke kau, oia waile
no ka wa kupono e kui ai, no ka mea, ina
mahope ibo o ke kuhala ana, a kui
aku kekahi aponi koikawa i na leko
kaua i kekahi o na aupuni e hakaka ana,
e pilikia ana. No ka mea, ua lilo, ka
hitiha a ka "Alabama" i powa hele iho
nei, i kumu no na haayina a pau o ka
keia. E malama ana paha o Parisa e pili
ana i keia mau moku, aole paha. Eia
no hoi kekahi, ua nhaki ibo nei o Ene-
lani i na kuihaki la, manu o kona
hookomo loa ana i kona umoku kana iloko
o ke kai kapu o Mamora, me ka ae ole
Tureke.

Ke pahola mai nei na lono, a me he
mea la, he oiaio paha, eia na agena o ke
aupuni o Rusia ke nea nei i na mokuli
aho loa, me ka manao ekuai mai
ia lakou a lilo i man moku kokua mai i
na aumakou kana Rukini i ka wa e kula-
kala si ke kuhau mawaena o Enelani a
me Rusia. O ka manao ma keia hana
ana, o ka paluku a hana ino loa i na moku
kalepa o Enelani e loka akele ana ia
lakou ma nai ake. I ka wa mamua
o ke kulkala ake o ke kau, oia waile
no ka wa kupono e kui ai, no ka mea, ina
mahope ibo o ke kuhala ana, a kui
aku kekahi aponi koikawa i na leko
kaua i kekahi o na aupuni e hakaka ana,
e pilikia ana. No ka mea, ua lilo, ka
hitiha a ka "Alabama" i powa hele iho
nei, i kumu no na haayina a pau o ka
keia. E malama ana paha o Parisa e pili
ana i keia mau moku, aole paha. Eia
no hoi kekahi, ua nhaki ibo nei o Ene-
lani i na kuihaki la, manu o kona
hookomo loa ana i kona umoku kana iloko
o ke kai kapu o Mamora, me ka ae ole
Tureke.

Ke pahola mai nei na lono, a me he
mea la, he oiaio paha, eia na agena o ke
aupuni o Rusia ke nea nei i na mokuli
aho loa, me ka manao ekuai mai
ia lakou a lilo i man moku kokua mai i
na aumakou kana Rukini i ka wa e kula-
kala si ke kuhau mawaena o Enelani a
me Rusia. O ka manao ma keia hana
ana, o ka paluku a hana ino loa i na moku
kalepa o Enelani e loka akele ana ia
lakou ma nai ake. I ka wa mamua
o ke kulkala ake o ke kau, oia waile
no ka wa kupono e kui ai, no ka mea, ina
mahope ibo o ke kuhala ana, a kui
aku kekahi aponi koikawa i na leko
kaua i kekahi o na aupuni e hakaka ana,
e pilikia ana. No ka mea, ua lilo, ka
hitiha a ka "Alabama" i powa hele iho
nei, i kumu no na haayina a pau o ka
keia. E malama ana paha o Parisa e pili
ana i keia mau moku, aole paha. Eia
no hoi kekahi, ua nhaki ibo nei o Ene-
lani i na kuihaki la, manu o kona
hookomo loa ana i kona umoku kana iloko
o ke kai kapu o Mamora, me ka ae ole
Tureke.

Ke pahola mai nei na lono, a me he
mea la, he oiaio paha, eia na agena o ke
aupuni o Rusia ke nea nei i na mokuli
aho loa, me ka manao ekuai mai
ia lakou a lilo i man moku kokua mai i
na aumakou kana Rukini i ka wa e kula-
kala si ke kuhau mawaena o Enelani a
me Rusia. O ka manao ma keia hana
ana, o ka paluku a hana ino loa i na moku
kalepa o Enelani e loka akele ana ia
lakou ma nai ake. I ka wa mamua
o ke kulkala ake o ke kau, oia waile
no ka wa kupono e kui ai, no ka mea, ina
mahope ibo o ke kuhala ana, a kui
aku kekahi aponi koikawa i na leko
kaua i kekahi o na aupuni e hakaka ana,
e pilikia ana. No ka mea, ua lilo, ka
hitiha a ka "Alabama" i powa hele iho
nei, i kumu no na haayina a pau o ka
keia. E malama ana paha o Parisa e pili
ana i keia mau moku, aole paha. Eia
no hoi kekahi, ua nhaki ibo nei o Ene-
lani i na kuihaki la, manu o kona
hookomo loa ana i kona umoku kana iloko
o ke kai kapu o Mamora, me ka ae ole
Tureke.

Ke pahola mai nei na lono, a me he
mea la, he oiaio paha, eia na agena o ke
aupuni o Rusia ke nea nei i na mokuli
aho loa, me ka manao ekuai mai
ia lakou a lilo i man moku kokua mai i
na aumakou kana Rukini i ka wa e kula-
kala si ke kuhau mawaena o Enelani a
me Rusia. O ka manao ma keia hana
ana, o ka paluku a hana ino loa i na moku
kalepa o Enelani e loka akele ana ia
lakou ma nai ake. I ka wa mamua
o ke kulkala ake o ke kau, oia waile
no ka wa kupono e kui ai, no ka mea, ina
mahope ibo o ke kuhala ana, a kui
aku kekahi aponi koikawa i na leko
kaua i kekahi o na aupuni e hakaka ana,
e pilikia ana. No ka mea, ua lilo, ka
hitiha a ka "Alabama" i powa hele iho
nei, i kumu no na haayina a pau o ka
keia. E malama ana paha o Parisa e pili
ana i keia mau moku, aole paha. Eia
no hoi kekahi, ua nhaki ibo nei o Ene-
lani i na kuihaki la, manu o kona
hookomo loa ana i kona umoku kana iloko
o ke kai kapu o Mamora, me ka ae ole
Tureke.

Ke pahola mai nei na lono, a me he
mea la, he oiaio paha, eia na agena o ke
aupuni o Rusia ke nea nei i na mokuli
aho loa, me ka manao ekuai mai
ia lakou a lilo i man moku kokua mai i
na aumakou kana Rukini i ka wa e kula-
kala si ke kuhau mawaena o Enelani a
me Rusia. O ka manao ma keia hana
ana, o ka paluku a hana ino loa i na moku
kalepa o Enelani e loka akele ana ia
lakou ma nai ake. I ka wa mamua
o ke kulkala ake o ke kau, oia waile
no ka wa kupono e kui ai, no ka mea, ina
mahope ibo o ke kuhala ana, a kui
aku kekahi aponi koikawa i na leko
kaua i kekahi o na aupuni e hakaka ana,
e pilikia ana. No ka mea, ua lilo, ka
hitiha a ka "Alabama" i powa hele iho
nei, i kumu no na haayina a pau o ka
keia. E malama ana paha o Parisa e pili
ana i keia mau moku, aole paha. Eia
no hoi kekahi, ua nhaki ibo nei o Ene-
lani i na kuihaki la, manu o kona
hookomo loa ana i kona umoku kana iloko
o ke kai kapu o Mamora, me ka ae ole
Tureke.

Ke pahola mai nei na lono, a me he
mea la, he oiaio paha, eia na agena o ke
aupuni o Rusia ke nea nei i na mokuli
aho loa, me ka manao ekuai mai
ia lakou a lilo i man moku kokua mai i
na aumakou kana Rukini i ka wa e kula-
kala si ke kuhau mawaena o Enelani a
me Rusia. O ka manao ma keia hana
ana, o ka paluku a hana ino loa i na moku
kalepa o Enelani e loka akele ana ia
lakou ma nai ake. I ka wa mamua
o ke kulkala ake o ke kau, oia waile
no ka wa kupono e kui ai, no ka mea, ina
mahope ibo o ke kuhala ana, a kui
aku kekahi aponi koikawa i na leko
kaua i kekahi o na aupuni e hakaka ana,
e pilikia ana. No ka mea, ua lilo, ka
hitiha a ka "Alabama" i powa hele iho
nei, i kumu no na haayina a pau o ka
keia. E malama ana paha o Parisa e pili
ana i keia mau moku, aole paha. Eia
no hoi kekahi, ua nhaki ibo nei o Ene-
lani i na kuihaki la, manu o kona
hookomo loa ana i kona umoku kana iloko
o ke kai kapu o Mamora, me ka ae ole
Tureke.

Ke pahola mai nei na lono, a me he
mea la, he oiaio paha, eia na agena o ke
aupuni o Rusia

NANU HOU HAWAII.

Ma ka huakai hope mai nei a ka moku kuna Haleakula, ua holo oia he 24 hora mai Kaupakua a hiki i Honolulu.

E ku mai ana ka mokuhai "Wilmington" mai Kapalakiko mai i keia la, a i te in, i ka la apopo.

Ua makaikaiia mai ko makon Hale Pai e Ke Alii Ka Moi, i ka Poaka-hi iho nei.

Ha 106 ka nui o na palapala e waho nei ma ko makon keena, i loaa ole ia makou ka manawa e nana ai.

I ka la 18 o Mei, ua pakele ke ola o kekahi kaikamahine ma Ukumehame mai pau loa i ke ahia, mamuli o ke pa-hu ana o ka ipukunki ahi mahu.

Ua lohe mai m-kou mai a D. W. Kaemoku mai o Waiohini, ua pau i ke ahia he elima mai eka ko a Mr. Hotchinson, aka ke neke la no nae ka wili i na ko i pau ae la ka lau i ke ahia.

Ua lilo ae nei ia Samuela Parker, ke keiki lalawai o Mana, ma ke kuai, ka kuna kuna "Sea Nymph" no ka kumukai ai he \$5,500, a e hooholo ia no na awa o Hanauka, Hawaii.

Ma ka holo ana aku o ke Komite i Kalawao, ua lawe pu ia aku o Mr. Keki, haole pai kii, i mea poi i na kii o na ano mai leper i inoino loa, a pela ahu. A eia iaia kekahi manu kope o na kii o kekahi poe mai i patia.

HOIKE O KA KULA EELANI O HONOLULU.—E hoike ia ana na Kula Eelani ma Honolulu nei, e like me ia i hoikeia malalo iho; Iune 12, Kula o Pohukaina a me ke Kula Hanai Kaikamahine o Kawaihaao; Iune 13, Kula o Kelehuna; Iune 14, Kula o Alau Papu.

Ua lohe mai makou, na bahaiia e ka pomaika ki Puali Keaka Paele o Honolulu nei ma ka laken hukai pokole aku nei i Lahaina a me Wailuku, ma ka nui o ka pao i hele mai e ike i ka laken mau hana lealea keaka, me ke kau leo hou mai, e hele hou ahu.

LUNA LAWÉ PEPA NO EWA.—No ka mea, ua keakea ae kekahi kanaka ma Ewa i ka hoolaha ana ika i ka kakou nupapa; a no ka mea hoi, na makemake nui ko Ewa e losa oia. Luna Lawe Pepa no laken, nolaila, ke hookohuaku nei makou i J Keeshi i Luna Nupepa no makou malaila; a e hoomaka ka hoouna ana iko Ewa mai ka helu 24 ahu, no ka Hookohi Dala wale no a puni ka makahiki.

Ua hulu mau ia makou e ka pao puni heluhelu i ka Mookele o na Iwa Loko, ke noonaia iho i noorakai pule, aka e ahonui paha ka inaina. No ka mea, i kekahi manawa, ua nui loa na mea hou, na hoolaha a me na manao e ae e hiki ole ai ke hooliohi, nolaila kapae iki makou i ka moolelo, no ka mea, aho i e lilo i ha. Nolaila la e kalaia makou me ka manao nukunuku ole mai.

Owai o Hu?—Aohi o makou lawe pepa ma keia inoa e noho ana ma Lihue, Kauai; a ina ua loaa iaea elua nupepa, aole na makou, aka na kona manu mukamaka paha i manao nui i ka waiwai loa o keia nepepa e hoouna aku iaea me ka manao ale oia i lawe pepa, i losa ai i aia ia bekuui e maamaoma aki kona kuamoo. Pehea la hoi makou, e ae ai e hoouna wale me ka nui o na lilo a me ka luhu.

HUAKAI KAAPUNI.—Ua lohe mai makou e hele kaapuni ana ke Alii ka Moiwahine i ka mokupuni o Oahu nei, i kekahi o na la hope o Iune 1 a iole, i kekahi paha o na luna o Iolai, mamuli o Kanana hanu nei i heli kaapuni mai ibo nei, no ke kulu a me ka bookuonoouo ana i na Abahui Hooli Lahn. A pau ke kaapuni ana i Oahu, e holo ahu ana oia no ka mokupuni kaili la.

KOKUA LUAKINI WAIONINU.—Ke mahaaku nei ke Komite ohia dala (W.T. Matina) o ka luakini poino o Kauhaoa i na lokomaikai o na keonimana a me ne Ekallesia malalo iho nei; F.S. Lyman, \$25.00; L Severance \$5; J.F. Smith \$5; D.H. Nahinu \$5; Ekallesia o Hamakua, Hawaii, \$25, ma o S. Kaana la; Lihue, Kanai \$32.60, ma o S.W. Wilcox la. Ke kaliaku nei, no ka lokomaikai o na makamaka a me na hoaloa i koe.

JAH MAHUKA!—Ua mahaloia makou e ka lahu mai na palapala lehulehu no ka hoopukole i na olelo hoopopaa, kuamuuia a pilikino, aka ke pane mai nei nae o J Mahuka ia makou, he enemi ka makou no ke Kahu o Ewa. Ke hoike ahu nei makou me ka oiaio hoookamani ole, aole na makon i haku wale iho ia lobe ma Honolulu nei, aka na ke kahi mea e i lawe mai; a u hoolaha no hoi makou ma ke anoi mea hou, aole me ka hoahewa aki iaia, a aole no a makou olelo e hoahewa aki ana iaia make anoi kana oihana a me kona kino. Ia he lawe oe i ka makou pepa e ike no oe pela, aka ke manao nei makou, aole oe he lawe pepa a he lobe pepesio wale no paha, wikiwiki e ba-u ka waha i ka mea oiaio ole. E lawe i ka makou pepa e ike oe i ka oiaio. Aloha oe.

I ka po o ka la 27 iho nei o Mei, ua ulu ae he hoopapaa mawaena o Nakahuna a me Kahiola ma Kahalu, Oahu, no kekahi kumu anoi ole, a o ka hopena, oia ka lahan ana o Nakahuna i ke koilipi a ooki me ke koilipi ma ke pao o Kahiola, a waiho manle ahu la o Kahiola. Ia ike ana mai o ka lima koko ua hina ilalo konenemi, holo hou mai oia e oki hou, paa e i ke kokuia e ka wahine, a heino ahu la ke koi mai ka lima ahu. Ua hopuia ke kolohe menemene ole, a he kupono loa i kekananai e haawi piha i ke oolea o na hoopai maluna o keia kanaka. H.P.H.

HUAKAI KANU LAAU.—Ua lohe mai makon, mahope ahu o ka la 11 o Iune, e hoohoihi ana na Alii na Moi e loaa ona huakai kanu laau mukou o Nuuanu, a ke kono ahu nei makou i ka poe a pau he aloha a he makemake ko lako i ka hooliuli mai i ko kakou awawa makanai nui, e hoomahui ae ma keia hana. O na lau pale ahu i ka lele ana mai o ka mai piva kai anoi nui ia, aka, ina heano lau e ae no ka kekahi poe, e lawe ae no a kau iho ma na wahi laau ole. A ina ahoie lau a kekahi poe, alaila, e hele ae no, a e dala mai i na lau e ku pipi mai nei ma ua kau i anoa la, a kau iho ma na wahi neoneo aho man lau e ulu ana.

POMAIKAI O KA AHAHUT HOOLA LA HUI.—I ka hora 5 o keia ahiahi Poaono (Iune 1), e weheiai ka fea a ka Moiwahine maloko o ka lanai nui e ku nei ma ke Kuea o Aliiolani Hale. He hapahe wale no ka uku komo, a e ike auane oe i ka ulu webiwebi o na mea nani i houluluia maloko o ua lanai la. Oiai, o na pomaikai e losa mai ana, e hooliloia ana ne ka pomaikai o ka kakou poe ilihune a kokua ole ia, nolaila, ke kono ahu nei makou i ka lehulehu o na hoo kana Hawaii a pau loa, e hoomahui ae ma keia hana aloha i ku hoolanakuana a noho nele ana ma keia kulanakauhale, a ma na wahi paha e noia mai ana no ka pao ilihune.

KAHOOLOWAE!—I ka auana na Poaono ahu nei i hala, Mei 25, ua kau mai ka eau o Honolulu nei ka mokukaua hao "Leipzig" mai Guama, Mekiko mai, iloko o 25 la, a e holo ahu no Iapan. O kekahi keia o ke kolu o na manuwa i hele ahu nei e koi i na poho o Geremania i ke Aupuni o Nicaragua, a ua ukia mai nei ua mau koina la, a me he mea la, e paha kekahi mau tani manuwa ana. O ke Geremania mokukaua nui paha keia iku mai maanei, no ka mea, he 4,000 tonia kau nui, a ke lawe nei oia he 12 mau pakuniai nui a me 385 kana-ka. O ka mokukaua o kona hao pale hea inua, a uhina ahu o waio o ka papa me na aeo a pau. E holo ahu oia i keia la no Iapan, paha ka lono wale. Eia kona mau alii moku malalo iho:

COMMANDER-CAPTAIN Paschen, Second Commander-Captain Nensis L. Captain Lieutenant-Pludemann, Count von Hawgitz Lieutenant-Wilm, Valette, Naschke, Jaeschke, Scherzer, Schmid, Seeler, Wittmer, Palgren, Klett, Kutschmann, Coopier, Von Basse, Von der Lippe, Assistant Surgeon-Dr. Nartini.

ENDEAVOUR—Admiral, Captain F. Krueger, Chaplain—Rev. Goedel, Marine Painter—A. Penner, 26 midshipmen.

—UA LOLE HUMU IA MAANEI! Elike me ka hana iana ma na Kulanakauhale nui a kahiko i ka Hikina.

Na Lole wawae alualu holoholona Pelekane!

Na Lole Wahine Hololio!

E KE HOIKE AKU NEI AU I NA KAMAAI-ku a pau o ka Atopukou o Kakuhinewa a me na moe a he wehe ae nei an!

LOLE MAIKAI LOA I WAE IA!

A I kupo no keia wahi! Oiai, ua mas loa an ma ka lanai na ana ma na Hale Hoi Nui o Nu o ka papa o Pladelapana, a notala, iku iku lau ke hookia i onoku, aole o ka loa a na lole mukai wale no, aka, e hoolawa i hol ka hui mukia iho a na

NA LOLE HUMU IA MAANEI!

Elike me ka hana iana ma na Kulanakauhale nui a kahiko i ka Hikina.

Na Lole wawae alualu holoholona Pelekane!

Na Lole Kamalii!

E KE AKU NEI AN I NA LOLE ma ka pao, i a ma na ka papa i onoku, aole o ka loa a na lole mukai wale no, aka, e hoolawa i hol ka hui mukia iho a na

AOLE LUA NO KA HOOMAE-

MAE I KA ILI!

E KE AKU NEI AN I NA LOLE ma ka pao, i a ma na ka papa i onoku, aole o ka loa a na lole mukai wale no, aka, e hoolawa i hol ka hui mukia iho a na

KE KAHUA KAHICO MA

Alanui Papu a me Alanui Moi

E LOAA AI NA

PAPA NOUAIKI o kela a me keia an.

NA PAPA NANI

A PAA NO KE KUKULU ANA I

NA HALE.

Na Pani Puka,

Na Puka Aniani,

Na Olepelie,

Na Pou, na O-a,

Na Papa hele,

Na Papa Ku,

Na Papa Moe.

Na Pili o na ano a pau!

NA PEPA HOONANI,

Na PENA o na wai a pau

Na Kui mai ke nui o ka makalii,

Na Ann-puka,

Na Ami-puka Amani,

Na Ami o na ano a pau

NA AILA PENA,

NA AILA HOOMALOO,

NA AILA o na ano a pau

NA VANIKI

Na mea HOOHINUHINU o na ano a pau.

Na Balaki o kela a me keia an.

A KE HAI IA AKU NEI KA LONO

i na makamaka a pau, ua makauka

keia mai hoo a ouku e hoolawa

aku ma na mea a pau e pili

ana ma ka laua oihana

—NO KA—

UEU HAAHAA LOA!

e like me ka mea e holo ana mawaena o

LAUA a me ka MEA KUALI.

E hete mat! E na makamaka

A e lava no ho ko onoku makemake me ka ololi

a mo ka maikai

14 3ms

</div

